

Wanneer architectenbureaus een publicatie maken, leest dat vaak als een portfolio. 'Kan mooi zijn, maar wij wilden geen *stoefboek*', zegt Luc Vanmuysen van a2o-architecten. Daarom vroeg hij kunstenaar Nick Ervinck om mee te werken aan het boek *Over connectiviteit*, dat onder meer de relatie tussen architectuur en beeldende kunst belicht.

Jozefien Van Beek

Architecten Luc Vanmuysen en Jo Berben van a2o willen met *Over connectiviteit* vooral een visie de wereld insturen. "We willen verbanden leggen, een verhaal vertellen over connectiviteit over de grenzen van het beroep heen", zegt Vanmuysen.

Nick Ervinck: "We hebben een publicatie gemaakt die je geest triggert en je fantasie op hol doet slaan. Je wordt als lezer uitgedaagd om nieuwe verbindingen te leggen. Dat is belangrijk, want zowel architecten als kunstenaars proberen mensen op een andere manier naar de wereld te laten kijken."

Hoe kunnen kunstenaars en architecten concreet samenwerken?

Luc Vanmuysen: "Dat is niet zo evident. De Vlaamse gemeenschap stimuleert dat wel, bijvoorbeeld door het Bouwmeesterschap. Maar bij privé-opdrachten moet de architect of de opdrachtgever daar zelf initiatief voor nemen."

Jo Berben: "Dan gaat het erom raakvlakken te zoeken. Nicks werk sluit bijvoorbeeld nauw bij het onze aan als het gaat om vakmanschap. Je voelt echt het metier dat achter zijn kunstwerken schuilt."

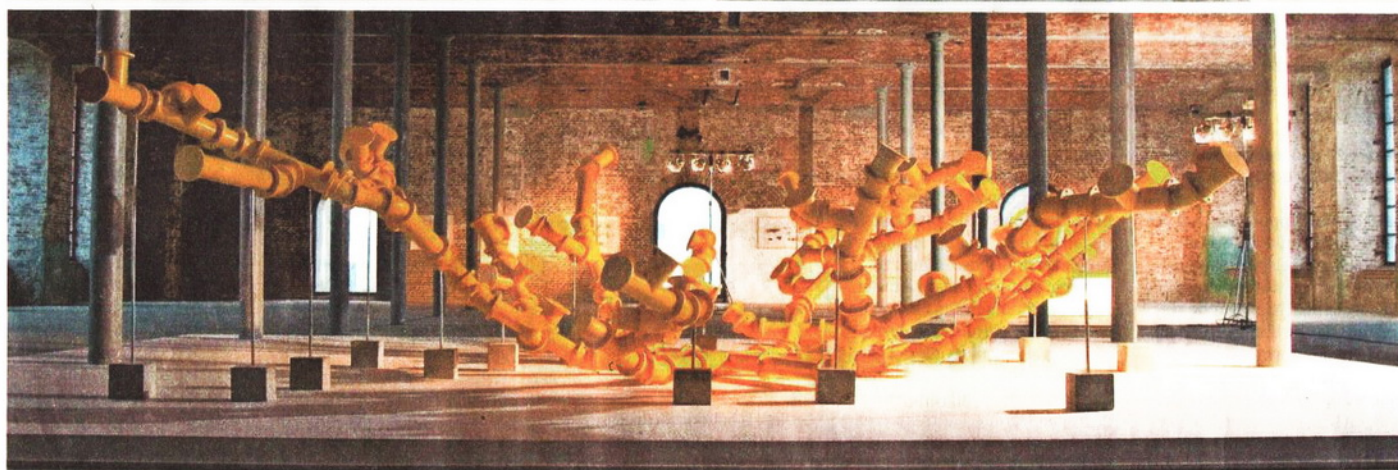
"Verder zijn we allebei ruimtelijke ontwerpers. Al moet ik toegeven dat ik een beetje jaloers ben op hem, want bij hem moet niks, waardoor hij heel sterke statements kan maken. Onze constructies moeten aan zo veel eisen voldoen."

Ervinck: "De eeuwige discussie tussen architect en beeldhouwer: de dienstbaarheid. Toch staat mijn praktijk dicht bij architectuur dan die van andere kunstenaars omdat ik soms ook in de openbare ruimte werk, waar ook een heel eisenpakket aan vasthangt. De romantische utopie van de kunstenaar op zijn zolderkamer klopt dus niet."

Vanmuysen: "Om terug te komen op dat vakmanschap: dat gaat vandaag helaas vaak verloren. Sommige mensen denken dat je al een goede architect bent als je een goed boek schrijft over architectuur. Maar een idee voor een schilderij is nog geen schilderij. De connectie tussen gedachten en handen, tussen denken en doen, is heel belangrijk."

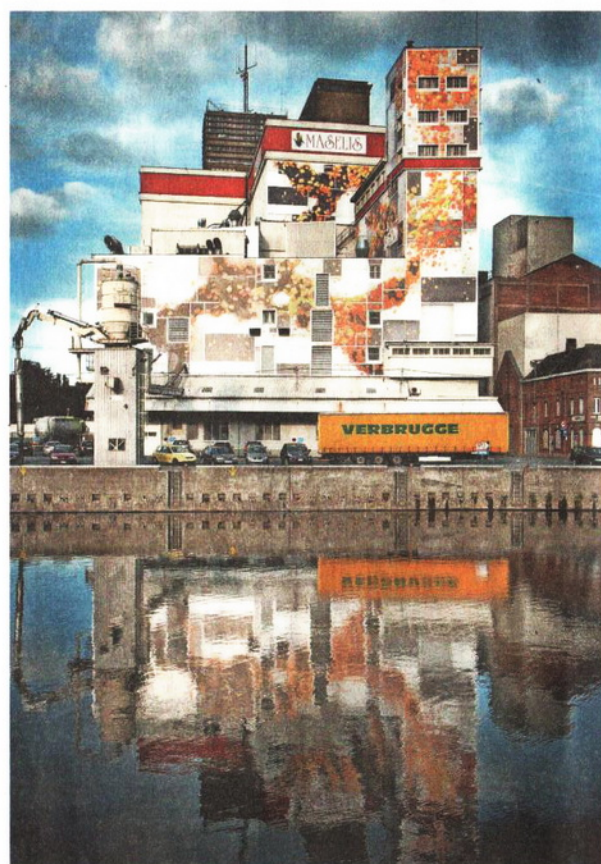
"Twee zomers geleden zag ik in Venetië Jan Fabre's *Pietà*. Indrukwekkend hoe dat marmer gekapt is, je kon het steengruis bijna ruiken. Maar Fabre heeft natuurlijk niet zelf met een beiteltje aan dat blok marmer gestaan. Het vakmanschap zit niet alleen in de ideeën van Jan Fabre, maar ook in de groep mensen die hij achter zich heeft staan. Helaas krijg je daar heel weinig over te horen. Dat stuk van het beroep zou veel meer *exposure* mogen krijgen."

Berben: "Hetzelfde geldt voor architectuur. Gebouwen zijn het werk van een grote groep: ontwerpers, aannemers, met-

• Boven: De silo, quartier canal, Hasselt. Onder: Yarotube (2007) van Nick Ervinck. © RV

'Een zekere vorm van anarchie in de stad is fantastisch'

• De havenkom van Roeselare wordt gedomineerd door Niartzag, een wandsculptuur van Nick Ervinck. © RV

selaars. Wij willen alle mensen mee krijgen in een verhaal van vakmanschap. In plaats van te knippen op de uitvoerder proberen we als team samen een gebouw op de wereld te krijgen, binnen budget, binnen de tijd. Dan is aan het einde van de rit iedereen winnaar. Dat is een redelijk hedendaagse visie op het bouwproces, maar volgens ons is het de enige juiste attitude."

Willen jullie op het beleid wegen door jullie visie in deze publicatie neer te schrijven?

Vanmuysen: "Zeker. Een ander stokpaardje van a2o is de manier waarop wonen evolueert. Steeds vaker worden woningen gerealiseerd door projectontwikkelaars, waardoor ze louter financiële producten worden. Het uitgangspunt

'Een gebouw waarin alles al bepaald is, elk detail ingevuld en afgewerkt, is niet leefbaar'

NICK ERVINCK
KUNSTENAAR

zou kwalitatief moeten zijn, maar bouwontwikkelaars focussen zo sterk op technische aspecten – gesofisticeerde badkamers, complexe ventilatie- en isolatiesystemen – dat de basiskwaliteiten ruimte, licht en lucht erbij inschieten. Over vijftien jaar zijn die technische snufjes voorbijgestreefd en blijft alleen de naakte ruimte over. Heel spijtig als die slecht gemaakt is."

Geert van Istendael zei in *Architectuurwijzer*: 'Het is buitengewoon dwaas zoiets duurzaam als een gebouw aan te passen aan zoiets vluchtig als de toevallige behoeften van een bepaald moment'. Hoe kun je slim ontwerpen?

Ervinck: "Het is vooral belangrijk om mogelijkheden open te laten. Een gebouw waarin alles al bepaald is, elk detail ingevuld en afgewerkt, is niet leefbaar."

Vanmuysen: "Inderdaad. Dat betekent: eenvoudige ruimtes ontwerpen met voldoende hoge plafonds, voldoende daglicht. We willen mensen de kans geven zichzelf te ontplooiën, hun woning creatief in te vullen. Leve de zelfbouwer!"

Een gelijkaardig idee: jullie zeggen dat je een stad niet top-down kunt sturen.

'Participatie is cruciaal. Mensen moeten meegenomen worden in een verhaal'

JO BERBEN
A2O ARCHITECTEN

Vanmuysen: "Het is vandaag inderdaad niet meer mogelijk om zomaar een stuk stad weg te vagen en anders in te vullen. Gelukkig maar. Architectuur kan net een alternatief bieden voor grootstedelijke problematiek. Repressie is niet de oplossing. Plaatsen moeten zodanig vormgegeven worden dat ze respect uitlokken bij de gebruikers."

Berben: "Daarbij is participatie cruciaal. Als de mensen niet worden meegenomen in een verhaal werkt het niet."

In het boek halen jullie 'non-places' aan, zoals leegstaande industriezones. Jullie stellen voor die te benutten, maar het zijn toch net dat soort plekken die creativiteit kunnen uitlokken?

Vanmuysen: "We pleiten er zeker niet voor om alle restructies vol te bouwen. Een mooi voorbeeld is de Torre de David in Caracas. Een prestigieus bouwproject dat plots stilviel omdat het budget op was. Die leegstaande toren werd ingevuld door vluchtelingen die er hun huis van hebben gemaakt. Dat soort spontane groei moeten we aanmoedigen. Een zekere vorm van anarchie in de stad is fantastisch."

Over connectiviteit, a2o-architecten, 240 p. www.a2o-architecten.be